

Tötterman/Knuuti

16.10.2024

dnro 261/04.01.01/2024

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Valiokunnan kokous 18.10.2024 / HE 125/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kansaneläkelain ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta sekä eräksi muiksi laeiksi

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta pyytää lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kansaneläkelain ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta sekä eräksi muiksi laeiksi (HE 125/2024 vp). Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä. KT on aikaisemmin antanut lausunnon nyt käsiteltävänä olevan lakiesityksen luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriölle.

Hallituksen esityksellä nostettaisiin kansaneläkkeen, takuueläkkeen, sairauspäivärahan ja Kansaneläkelaitoksen maksamien kuntoutusrahaetuuksien alaikärajoja 16 vuodesta 18 vuoteen. Lisäksi vammaistukea maksettaisiin jatkossa alle 18-vuotiaalle lapsen vammaistukena sekä 18 vuotta täyttäneelle aikuisen vammaistukena. Eläkettä saavan hoitotuen alaikäraja nostettaisiin vastaavasti 18 vuoteen. Vammaisetuuksien saajat siirtyisivät siis jatkossa aikuisille tarkoitettujen etuuksien piiriin 18 vuoden iässä nykyisen 16 vuoden iän sijasta. Lisäksi työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi mahdollisuus myöntää työttömyysetuus alle 18-vuotiaalle työnhakijalle, joka on keskeyttänyt oppivelvollisuutensa suorittamisen oppivelvollisuuslain 7 §:ssä säädetyllä tavalla. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT pitää perusteltuina edellä mainittuja ikärajojen muuttamisia. Niillä selkeytetään ja johdonmukaistetaan etuusjärjestelmää. KT pitää myös osaavan työvoiman saatavuuden näkökulmasta perusteltuna, ettei jatkossa työttömyysetuutta voitaisi myöntää alle 18-vuotiaalle oppivelvollisuutensa suorittamisen keskeyttäneelle. Näissä tilanteissa työttömyysetuus ei ole lähtökohtaisesti henkilön elämäntilanteeseen parhaiten soveltuva etuus.

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n mielestä nyt esitetyt lakimuutokset eivät ole kuitenkaan täysin ongelmattomia. Nyt esitetyn uudistuksen tuloksena työnantajalle ei muodostuisi enää jatkossa alle 18-vuotiaiden työntekijöiden osalta vakuutusturvaa, kun työntekijällä olisi sairausvakuutuslain 7 luku 4 § 1 momentin perusteella oikeus palkkaan tai sitä vastaavan korvauksen sairauspoissaolon ajalta. Yksittäiselle työnantajalle tällainen tilanne voi olla toimijan koko huomioiden taloudellisesti merkittävä. On mahdollista, että uudistus vaikuttaisi tämän seurauksena kielteisesti työnantajien halukkuuteen palkata 16–17-vuotiaiden ikäryhmästä. Tällöin sillä voi olla myös vaikutusta oppisopimuspalkan tarjoamiseen. KT:n näkemyksenä on, että samalla uudistus tulee luomaan tilanteen, joka on ristiriidassa yleisen vakuutusperusteisuuden kanssa. Jos työnantaja ei jatkossa voisi saada alle 18-vuotiaan työntekijän kohdalla sairauspäivärahaa, se kantaa tästä yksin taloudellisen riskin. Koska ehdotuksella lisätään työnantajien taloudellisia riskejä, KT edellyttää seurantaan rekrytointien kohdistumisesta alle 18-vuotiaisiin etenkin oppisopimuskoulutuksen piirissä.

Tötterman/Knuuti

16.10.2024

dnro 261/04.01.01/2024

Yleisesti ottaen Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT pitää tärkeänä, että hallituksen kuntoutusetuuksiin ja kuntoutusrahaan esittämien muutosten yhteisvaikutuksia nuorten toimeentuloon, muiden etuuksien piiriin hakeutumiseen sekä esitysten tavoitteeseen julkisen talouden säästöistä arvioidaan ja seurataan. Nyt esitettävän uudistuksen kustannusvaikutukset kuntatalouteen olisivat vuositasolla 2,1 miljoonaa euroa. KT haluaa esittää huolensa yhtäaikaisten uudistusten kumulatiivisesta vaikutuksesta ja vaatii kustannusten täysimääräistä korvausta kunnille.

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n mielestä työhön paluun edistämisestä annetun lain voimassaoloaikaa on aikataulusyitten takia perusteltua jatkaa ehdotetun mukaisesti vuoden 2025 loppuun, mutta ei tätä pidemmäksi ajaksi. Uuden lineaarisen työkyvyttömyyseläkemallin kolmikantainen valmistelu aloitettiin keväällä 2024. Jos lineaarisen tk-mallin valmistelu vie pidemmän aikaa, on myöhemmin tarkemmin pohdittava työhön paluun edistämisestä annetun lain kohtaloa.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUETYÖNANTAJAT KT